Ն՝ 545 — 1879 ԱՊՐԻԼ 27 ՇՈՒՐԱՆ — ԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ
Մէջիլիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՋԻՆ
Կիր սէնէլիք . . . 140 ղ.
Կէմի այլըգ . . . 75 »
Ի՛չ այլըգ . . . 40 »

Վիլայաթա եախօտ Օսմանլը կա էֆրէնտ քօսթասը իւէ իրսալ օլունաճաղլար իչիւն,
Կիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Կէմի այլըգ . . . 110 »
Ի՛չ այլըգ . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տախի տիր։

Պագըր 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԻ

ՄԻՎԱՅՍԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻՎԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒՐԻՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԻ ԳԻՑԱԹԼԱՐ
Գէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 ինճի սահիֆէլերէ 5 ղ.
3 ինճիւ սահիֆէլէ 4 »
4 ինճիւ սահիֆէլէ 2 »
ՍԱՀՄԱՆ՝ Պանգա, Շէրքէթ վէ ռասմուրա սարրաֆիյէ այիա օլան իլանաթլրն պէհէր սրրաը
2 վէ 3 ինճի սահիֆէլերէ 6 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէլէ 4 »
Զիյատէ միւտէթ իչին իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատը նագիյա սայիր պէնալէր մէճճանէն զապտալ օլունաճագ վէ ռէրճ օլունմայան էվրաղ, իսաէ օլունմայաճագ։

Պագըր 1 ղրուշ

Իռարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատէսինէ էսկի Պապը Զապթիյէ ոդղաղը քէօշէսինէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ռէմուրը իռարէ վէ Թահրիրիյէսինէ ազիա քեաֆիֆէյի մէվսաա հաղզընտա, Միւտիրի զաղէթա Տիգրան Ճիվէլէկնանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անըն նաւրնա կէօնաէրիլմէսի իգթիզա իռէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 27 ԱՊՐԻԼ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Պուլկարիսթան բրէնսլիյինէ ինթիխապ օլունան բրէնս տը Պաթէմպէրկին պու տէֆա Բուսթամբէրթաթօրու թարաֆընտան տավէթ օլունարադ, Լիվատիայա կիթմէսի էւրօբա զաղէթալարընդա գիյլ ու գալլէրինի մուճիպ օլաճագ տը. զաթէն կէրէք Վիէննանը վէ կէրէք սաիր էւրօբա բայիթախթալարընդա զաղէթալարը, բրէնսը միւշարիէյէհին, բէթէրսպուրկ գապինէթօսու թարաֆընտան չոգ իլթիզամ օլունտուղունու կէօրէրէք, քէնտիսինին Բուս բօլիթիգասը էլինաէ պիր գուգլա հիւքմիւնաէ օլաճաղընը, վէ գրալ Օթօն, Եունան թախթընտա նասըլ պագա պուլամասը իսէ, պունուն տախի էօյլէ մուվագգաթ օլաճաղընը, վէ իքի Պուլկարիսթան, եանի Պուլկարիսթան իլէ Շարգի Բումէլի պիրլէշինճէ, Բուսիա Կրան տիւգէրինաէն պիրինին Պուլկարիսթան թախթընա օթուրթուլուլաճաղընը եազըյօրլար։

Բրէնս Պաթէնպէրկին, լիվատիայա ճէլպ օլունմասը Պէրլին մուահէտէսինէ բայէթ իթմէք, վէ Պուլկարլարը սիւքիւնէթ վէ ասայիշտէ թուրմագ իչին, քէնտիսինէ թալիմաթ վէրիլմէք մագսատընա մէպնի օլապիլիր. լաքին, Բուսիա իմբէրաթօրու թարաֆընտան վէրիլէճէք պու թալիմաթը մախսուսէ, հէր հալտէ էվրօբաճա չիւպհէ վէ սուի զանը մուճիպ օլաճաղ, վէ էվրօբա մաթպուաթընը, եօգարտա զիքր իթմէյիմիզ ֆիքրինի թէէքիտ իտէճէք տիր։

* * *

Լ՝ Թէմբս զաղէթասը, պու տէֆա տէվլէթը Օսմանլը իլէ Աւսթրիա վէ Մաճարիսթանպէյինինէ ագա օլունան մուգավէյի նէյր իտէյօր. պու մուգավէյէտէ իլէրուտէ տէվլէթէ մուզիր օլաճագ հիչ պիր պէնա կէօրիւմէյօր իսէ տէ, տէվլէթը Օսմանլըյնին Պօսնա վէ Հէրսէք տայէթլէրի իւզէրինէ պուլունան մէթպուլյէթ հուգուգունու թաստիգ իտէն վէ Պօսնա էհալիսինէ պաղը հուգուգ վէրէն պէնտլէրին տէ պիրազ միւպհէմ պիր մաալտէ պուլունտուգլարը ինքիար օլունամաղ.

Էն գիյատէ թաաճիւպի մուճիպ օլաճագ չէյ պու մուգավէյէտէ, կէրէք Պօսնա վէ Հէրսէքին վէ կէրէք Եէնի բազարընը, նէ՛ գատար միւտէթ Աւսթրիա ասքէրինին էլինտէ գալաճաղընա, վէ հիչ օլմազսա պու իշղալը մուվագգաթ օլաճաղընա տախի հիչ պիր սէօզ պուլունմամասը տը։

Վագտա պու իշղալէրին Պէրլին մուահէտէսինէ թէվֆիգ օլունտուղու պէյան օլունույօր իսէ տէ, Պէրլին մուահէտէսինտէ, պու իշղալը շարթլարը իքի տէվլէթ պէյնինտէ ագտ օլունաճագ մուգավէլէյէ թաալիգ իսթիմիշ օլաուղունտան, պու մուգավէլէյէ հիչ օլմազսա, իշղալը մուվագգաթ օլտուղունա տախի, պիր պէնտ պուլունմադ իգթիզա իտէր իտի։

Շէհրիմիզին կաղէթալարընտան պիրի պունտան էվվէլ պու մուգավէլէյնին ագտընտան պահս իթտիյի սրրատա, տէվլէթը Օսմանլիյէնին Պօսնա վէ Հէրսէք տախի ասքէր իսթալ իտէպիլէճէյինի եռզմիշ իտի։ Պու հավատիսին շայանը իթիհատ օլմատըգընը. վագրթտան պէէան իթտի իսթիֆիլ վագը պու մատտէնին Պօսնա վէ Հէրսէք հագգընտա ճարի օլմայըպ, եալընըզ Եէնի բազարա մախսուս օլտուղու նէյր օլունան մուգավէլէտէն անլաշըլըյօր։

* * *

Ինկիլթէրրա խարիճիյէ միւսթէշարը Մ՝ Պուրդ, պու տէֆա մէճլիսի մէպուսանտա Ինկիլթէրրանընդ Եունան մէսէլէսի հագգընտա Ֆրանսա թարաֆընտան օլունան թէքլիֆթաթը գապուլ իթտիյինի, վէ անճագ թաֆսիլաթա տահա զարար վէրիլմէմիշ օլտուղունտան, մուխապէրաթը կէօսթէրէմէյէճէյինի պէէան իթմիշ տիր։

Մէրտին Բօռնը պէէանընա կէօրէ, Մ՝ Վատինկթօնընը նօթասը, Եունան մէսէլէսի հագգընտա եէնի պիր թէրթիպի հավի օլմայըպ, պու մէսէլէյնին հալլինի երինէ պապը Ալի իլէ Աթինա գապինէթօսունա պրագըյօր, վէ եալընըզ միւզաքերաթա կիրիշմէյի պու իքի տէվլէթէ իխթար, վէ պէյնլերինտէ պիր իխթիլաֆ զուհուր իթտիյի հալտէ միւտախէլէ իթմէք վազիֆէսինի Սթամպօլտաքի սէֆիրլերէ իհալէ իթմէյի թէնսիպ իտիյօր իմիշ։

Պապը Ալի իլէ Եունան պէյնինտէ էսասը պիր իխթիլաֆ վարտը քի, օ տա գօնկրէնին 13իւնճիւ բրօթօգօլունա գաթի պիր գարար մը, եօգսա ատէթա պիր իխթար նազարըյլա պագմագ լազըմ կէլէճէյի մատտէսի տիր. պու իքի տէվլէթ պէյնինտէ միւզաքերաթ իճրասը միւմքիւն օլապիլմէք իշիւն, էւրօբա տէվլէթլերի իպթիտա պու էսասը մատտէյէ գարար վէրմէլի տիրլէր։

* * *

Բուս ասքէրի Շարգի Բումէլիյի թախլիյէ իթտիքատէն սոնրա, պու էյալէթին Պալգան ճիհէթլերիյլէ սայիր պազը մուհիմմ նօգթալարը Օսմանլը ասքէրի էլինտէ գալմասը վէ սայիր թարաֆլարընտա մուհաֆազայի ատայիշ իշիւն, եէրլի ասքերի միլլիյէ պուլունմասը, Պէրլին մուահէտէսինին միւգթէսիյաթընտան տը։

Պուլկարլարընը պազը միւմանաթի էսէրլերի կէօսթէրմէլերի իւշերինէ, Օսմանլը ասքէրի եէրինէ, Պալգանլարտա միւսթէյիթ ասքէր պուլունտուրուլմադա գարար վէրիլէճէք օլմուշ իսէ տէ, մուախխարէն, ինկիլթէրրա պու նիյէթտէն վազ կէչուպ, Բուսիա տախի Պէրլին մուահէտէսինին թէմամը իլէ իճրասընա բազը օլտուղու իչիւն, Բուս ասքէրի չէքիլմէսի, պէր վէճճի մուահէտէ Օսմանլը ասքէրի կիրէճէք տիր. հաթթա մէվգըլերին տէվր ու թէսլիմի իչիւն, Պապը Ալի իլէ Բուսիա սէֆարէթի պէյնինտէ միւզաքերաթ ճերէյան իթմէքտէ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Ադամ Հ՝ Լ՝

Վիէննա 8 մայիս
Բրէնս տը Պաթէնպէրկ Լիվատիայա հարաքէթ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 8 մայիս
Թայմզ զազէթասընընը ռիվայէթինէ կէօրէ, Բուսիա ասքէրինին, օգոստոսուն իչիւնճիւ կիւնիւնէն սօնրայա գատար Բումէլիի Շարգիտէ իգամէթ իթմէսի նէյէթինին, Բուսիա թարաֆընտան թէրք օլունմասը, Ինկիլթէրրա վէ Աւսթրիա թարաֆընտան իտիրէն մուխալիֆէթէ մէպնի իմիշ։

Տեյլի Թելեկրաֆ զազէթասընընը պէյանընա կէօրէ, Բումէլիի Շարգինին թախվիյէսի մատտէսի, յուլիսին իւչիւնճիւ կիւնիւ խիթամ պուլաճագ տը։

(Գ՝ ...ոգ Կէլէն Բէլէկրաֆը)

Լօնտրա 8 մայիս
Մէճլիսի մէպուսանտա, հարպիյէ նազիրը միրալայ Սթանլի տէյօր քի, զաղէթալարընը Իմիտ Պուրնու իւկէրինէ վերմիքլերի մէսլէհաթ հավատիլէր հագգընտա հիւքիւմէթին ըմմէն հիչ պիր մալիւմաթը եօգ տուր։

Սոֆիա 8 մայիս
Եագուպ խան Կանտամագտաքի ինկիլիզ օրտուկեահընա վասլ օլմուշ վէ պունտան պէօյլէ Ինկիլթէրրա իլէ միւնասէպաթը տօսթանէսի օլմասընա արզու պէէան իթմիշ տիր։

Պէլգրատ 8 մայիս
Իթալիա իլէ թիճարէթ ահանամէսի պու կիւն իմզալանմըշ տը։

—

Տիարպէքիրտէն խուսուսի օլարաք Լէվանդ Հէրալտ եազըլան թէլէկրաֆ տը։

Տիարպէքիր 7 մայիս
Իսլահաթ ֆէրմանընա բաղմէն վէ իհթիմալքի հիւքիւմէթին մէզունէյէթի օլմադըգընը, պազը մէմուրլար թարաֆընտան անկարեա թալէպ օլունմուշ տուր։ Պու սէնէ մահսուլ ըէք ֆէնա օլտուղունտան, էհալի տիւշարը սէֆալէթ օլմուշտուր։ Տիարպէքիր շէհրի քէօյլերտէն կէլէն չիքեայէթճիլերէ աօլու տուր։ Պագայանընը ճէպլրէն թահսիլ զաթէն մուճիպի թաղիդ օլտուղու կիպի, էկէր էհալի անկարեայա տա ալընը իսէ, պունտան գէթլըգ հասը օլաճագ տը։ Ինաաֆ իտիպ, չու սէֆալէթլերին էօնիւնիւ ալընըպ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ժէնէրալ Օպրուչէֆին Բուսիա Զարը թարաֆընտան Շարգի Բումէլի Պուլկարլարընա խիթապէն պիր պէեանամէ կէօթիւրմիւշ օլտուղու մալիւմ տիր։ Իչթէ պու պէեանանամէնին խիւլասայի մաալի պա թէլէկրաֆ ֆիլիպէտէն Ֆ՝ ու՝ Պոֆէր կաղէթասընա պէր վէճճի աթի թէպլիղ օլունմուշ տուր։

«Պէնիմ գավիէն մէրամըմ շուտուր քի, Պէրլին ահտնամէսի իճրա օլունսուն. զիրա պու ահտնամէ, եէնիտէն ֆէ՝՝՝քէարլէրէլարա մահալ պըրագմագսըզը, Բուս օրտուլարընընը էլտէ իթթիքլերի հուդուգու թէէմին իտէյօր։ Ասքէրլէրիմ՝, պու ահտնամէէ թէվֆիգան, սիզին մէմլէքէթինիզի թախլիյէ իտէճէք տիր։ Պէնիմ իչիւն վէ Բուս միլլէթի իչիւն օլան հրսսիյաթընընդան թէչէքքիր իտէրիմ. միլլէթի մէզգիւրէ էվատարընընը, սիզին իհեանըզ իչիւն նիճէ ֆէտաքեարլըգլար իթմիշ օլտուգլարը մալիւմ տիր։

«Ահտնամէյէ թէվֆիգան իտարէի ճէտիտէ թէէսիս ու պէտ օլունաճագ տը։ Պուլկարիսթանա էլզէմ օլան սուլհ ու սալահը իսալ իթմէյինիզ, միւսթագպէլէ էմնիյէթ իտինիզ, զիրա հայաթընընզ, նամուսունուզ գանուն իլէ պիր խրիսթիյան վալիսին թահթը հիմայէսինէ վազ օլունուպ, թէէմին իտիրմիշ տիր։ Սուլհ ու սալահը իսալ իչիւն սիզի թէչվիդ իտէն խօշնուտսուզլարը տինէմէյինիզ, սուլ ու սալահ, — (Զարընն պէյանանամէսի խաթմի քէլամ իտէրէք պու սէօզիւ թէքրար խայիր)։ — Պուլկարիսթանա եկզէմ տիր։»

—

Էւրօբա կաղէթալարընընն պէեանընա կէօրէ, սատրազամ Խայրէտտին բաշա հայրէթլերի, Ալէգօ բաշանընը Շարգի Բումէլի վիլայէթի վալիլիկինէ նասպ ու թայինինի իշար իթմէք իւզրէ, աթիտէքի թէլէկրաֆնամէյի բաշայի միւշարիէյէհէ քէչիտ իթմիշ տիր։

«Պէրլին ահտնամէսի ահվալտինճա, վալիսի, տիւվէլը մուազամանընն հիսանիւ բիզասընա թային օլունապիլէճէք Շարգի Բումէլինին ահվալը իսթիխնախէսինինա ղարը տիդգաթա ալարագ, վէ հայիզ օլտուղունուզ խասայիլ վէ տիրայէթի թագտիր իտէրէք, Զաթը Հազրէթը չէհրիեարիլէրի, զաթը ալինիզի էյալէթը մէգքիւրէյէ վալի նասպ ու թային իթմէկէ ինայէթ պույուրմուշլարտը։ Ումուրը միլքիյէճէ օլան տիրայէթինիզ վէ միւսէլլէմ պուլունան ֆիտաելիկինիզիշին, զաթը հազրէթը Միւլիւքանէլէրի զաթը ալինիզի ինթիհապ իթմիշ վէ էօհտէյի լեյագաթընընզա թէֆվիզ օլունան իշպու մէմուրիյէթը ըէֆիա վէ միհրիմէյի իյգա իթմէքտէ զաթը ալինիզէ ֆահիգ քիմէսնէ պուլունմատըգը պունտան աղնաշըրմըշ տը։ Հիւքիւմէթը Սէնիյէ, պու պապտէ տիւվէլը սայիրէնին հիւսնիւ ըիզասը ալընմըշ կիպի ատա իտէ պիլիր։

«Պապը Ալի իլէ տերհալ իճրաի միւզաքերէ իտէ պիլմէնիզ իչիւն, սերիան Ցերսատէթէ ազիմէթ պույուրմանրդր գաթը ալինիզէ իշար իթմէկէ, հիւքիւմտարընընզ թարաֆընտան էմր ալընշըմտը։»

Խայրէտտին

Սթամպօլ 13 ապրիլ 1879

—

Շարգի Բումէլի գօմիսիօնու ազալարընա եարընքի ճումանա իրթէսի կիւնիւ ագշամընը սահիլխանէյի Սարազամիտէ պիր միւքէմմէլ զիյաֆէթ վերիլէճէք տիր։

—Բուսիա իմբէրաթօրու եագնըտա Պէրլինէ ազիմէթ իտէճէք վէ Ամանեա իմբէրաթօրունուն ալթուն սիւյիւնիւնտէ եանի իզտիվաճընընն էլլինճի սէնէսի եէվմը մախսուսունտա իճրա օլունաճագ շէնլիքտէ հազրը պուլունտուգտան սոնրա, յունիսին ալթը-սընտա բէթէրսպուրկա ավէթ իտիպ, եաղ մէվսիմինի թիրհօֆտա կէչիրէճէք, վէ սոն պահարտա Լիվատիայա կէլէճէք իմիշ։

—Բրէնս կօրչագօֆուն, Յունիսին 15ինտէ Պատէնէ ազիմէթ իտէճէյի բէթէրսպուրկ կաղէթալարընտա մէրվի տիր։

—Եերմի միլեոն լիրալըգ իսթիգրազընը միւզաքերէսի խիթամ պուլարագ, գարարը տախի վերիլտիյինի մէվսուգէն խասէր ալտըգ։ (Թէրճիմանը Հաֆէյիֆ)

ԻԼԱՆ

Նորթ Պրիթիշ էնտ Մէրքընթայլ վէ Նորթէրն նամ Սիկուրթա գումբանեալարընընն Ցերսատէթ աճէնթօսու Մ՝ Ուիլիէմ Ուիլլի Նուան վէֆաթ իթմիշ օլմաղա, մէզքիւր գումբանեալարընն Լօնտրատաքի մահալլի մէրքզինտէնակէ լէն թալիմաթ մուճիպինճէ, պուրատաքի իշլէր եէնի իխթարա գատար սահիպի իսգալար մարիֆէթիյլէ տեվամ օլաճագ տը։

Դ՝ Ռ՝ Սերոբեան
Ճ՝ Ռ՝ Էլմ՝ Սոան

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸՆԷՓԵԱՐ

ՐՈՒՍԻԱ

Ռուս հիւքիւմէթի Սօսիալիսթ-լերին վէ Նիհիլիսթլերին հարա-քեաթ վէ թահրիքեաթընը մէն ի-չին թէտապիրի չէտիտէ իթթի-խաղընա տէվամ իտիյօր, վէ ի-տարէյի էօրֆիյէ, Ռուսիանընն էն մուհիմմ դրսընընա թէքմիլ հիւ-միւնիւ իճրա իթմէքտէ պուլու-նույօր։ Ռուսիատա իշլերին շու հալի, էվրօբա զաղէթալարընա պէօյիւք պիր սէրմայէ օլմուշ տուր։ Ֆագաթ կէօրիւնիւր քի Սօսիալիսթլէր վէ Նիհիլիսթլէր սուհուլէթլէ մաղլուպ օլաճաղ պիր տիւշմէն տէյիլ տիրլէր. պուն-լարըն թէչքիլաթը վէ ուսուլու մուամէլաթը, բէք խաֆի վէ թէ-աճճիւպէ չայան տըր. պէքլէնիլ-մէէն թարաֆտան թէճավուզ ի-տէն տիւշմէնտէն ֆէնա տիւշմէն օլմամաղ. Ռուսիատա իսկ Նիհի-լիսթլէր իլէ Սօսիալիսթլէր, եա-նի իսթիքլալ թագըմը, պու հալ-տէ տիրլէր. խաֆի զաղէթալարը, խաֆի մէմուրլարը, խաֆի ճէմի-յ էթլէրի վէ մէճլիսլէրի վար տըր, քի հեր ան ու սաաթտա մէմու-րիյէթլէրինի իճրա իտէրլէր, ֆա-դաթ պիլքիւլլիյէ մէյտանա չը-գարըլմաղլար։ Ռուս հիւքիւմէ-թինին հագգլարընա իթթիխազ իթտիյի թէտապիրի չէտիտէ տա-խի, զայրէթ վէ հիտտէթլէրինի տահա զիյատէ արթըրմագտա տըր. չինքի էօթէտէն պէրու իսպաթ օլունմուշ պիր շեյ տիր քի, էն զիյատէ գօվալանան չիր-քէթ եա ճէմիյէթ, էն զիյատէ թէրագգը պուլմուշ տուր։ Ի-թէ պու վէճհէյլ պինլերճէ Սօսիա-լիսթլէր վէ Նիհիլիսթլէր, եախօտ էօյլէ զանն օլունմուշ նիչէ պիսուշ ատէմլէր, Ռուսիատա էնվայի ճէ-զալարա հիւքմ օլունտուգլարը հ-ը-ե-ե-ա-վ-ա-ա-ա. Բանի ժէ-նէրալ Լօրիս Մէլիգօֆունն թահթը իտարէսինտէ պուլունան վիլա-յէթտէ, իսթիքլալընը եէնիտէն պիր թագըմգարընընգ էյգա իթմիշ տիրլէր, ֆագաթ չիմտի-լիք թաֆսիլաթը քէյֆիյէթէ վա-գըֆ տէյիլիշ։

Ինկիլիզ զաղէթալարընա կէօ-րիւլէն սօն թէլէկրաֆլար, Ռուս հիւքիւմէթինին եէնի պիր թէտ-պիրինի իսպար իտիյօրլար։ Ռուս հիւքիւմէթի, իհթիյաթտա պու-լունան ասքէրլէրտէն անգարիպ 150 թապուր, եանի 125 պին աս-քերի նիզամիյէ օրտուսու սիլքինէ կէչիրէրէք, գուվվէյի ասքերի-յէսինի խայրճա թէզելիտ իթմէ-յէ գարար վերմիշ. զաթէն Շար-գի Ռումէլի վէ Պուլղարիսթանատան տախի քիւլիյէթլի ասքեր Ռուսի-աեա ավէլէթ իտէճէք օլտուղուն-տան, պու գատար ասքերի Ռուս հիւքիւմէթինին նէ եաբաճաղը պիլինէմէեօր իսկ տէ, շուրասը տերքեար տըր քի, իսթիլալթա-գըմընա գարշը Ռուսիատա աս-քերիճէ տախի բէք չէտիտ թէ-տապիր իթթիխազ օլունմագտա տըր։

Ռուս հիւքիւմէթի իսթիլալ թագըմընն տէյիլ եալընըզ սուի հարաքեաթընը մէն, իլլա թա-սավվուրաթընա վէ պիւթիւն պրլարընա վագըֆ օլմայա չալը-շարագ, Էվրօբանընն պէօյիւք շէ-հիրլէրինտէն հեր պիրիսինէ ճա-սուսլար կէօնտէրմէյի վագըֆ, Զվիցէրիա կիպի, բօյիթիգա գա-պահթալարընը սէրպէսթճէ քէն-տի թօբրաղընա գապուլ իտիպ, սօղրա իսկ իթմէյէն պիր հիւ-քիւմէթ, Ռուսիա իչին պիթթապ խայրճա էնտիչէյի մուճիպ օլուր-վէ ֆիլվագի, Ռուսիա իսթիլալ-ճըլարընընն պիր դըսմը վէ ռուս-սատան պիր դաչ քիմնէ, Զվիցէ-ռիայա իլթիճա իթմիշ տիրլէր, վէ օրատա սէրպէսթճէ էօմր կէչի-ռիյօրլար։ Ռուսիա զաղէթալարը Զվիցէրիանընն շու միւսատէսի ալէյհինտէ բէք չէտիտ լիսան գուլլանըյօրլար, վէ պու ատէ-թին դալարընընմասընը եախօտ թաատիլ օլունմասընը թալեպ ի-տերէք, Ռուս հիւքիւմէթինին տէ պու մէսելէ իլէ մէշղուլ պուլուն-տուղունու իմա իտիյօրլար։

Մատամ քի Ռուսիատան պահս իտիյօրուզ, շունու տա տէյելիմ քի, Ռուս վէ Զին հիւքիւմէթլէ-րի միյանընտա զուհուրա կէլէն իսթիլաֆ, հէնուզ թէսվիյէրեգիր օլմամըշ տըր. Քեաշկար հուտու-տունտա վագի Գուլճա էյալէ-թինի Ռուսլար հէնուզ Զինլիլէրե իատէ իթմէտիլէր, վէ եագընտա տա իթմէեճէքլէր կիպի կէօրիւ-նիյօր։ —Ռուսիա տէվլէթինին ինկիլթէրրայա վէ Աֆղանիսթանա գարշը, չու կիւնլէրտէ Իրան տէվ-լէթի իլէ տօսթլուղու արթըրմըշ օլտուղու սէյլենմէքտէ, վէ հաթ-թա պու պապտէ Ռուսիանընն պա-ղը թաասվվուրաթընտան պահս օլունմագտա իսկ տէ, շիմտիկիք պու մատատէյի, մէվգըի պահսա ալաճաղ գատար շայանը էհէմմի-յէթ կէօրմէմէքտէ յիղ։

ՋՈՒԼՈՒԻՍԹԱՆ

Հէր պէօյիւք մուհարէպէտէն սօնրա վէ եախօտ հեր պէօյիւք մուհարէպէտէն էվվէլ օլտուղու կիպի, Զուլուսիսթանատա ֆ տախի հարաքեաթը ասքերիյէճէ չու կիւնլէրտէ պիր մըգտար սիւքիւ-նէթ վար տըր։ Սօն բօսթա իլէ ալաբըրմըշ զաղէթալար եէնի պիր մալիւմաթը հավի պուլուն-մայօրլար, ֆագաթ թէյէկրաֆ-լարընն տախի խապեր վերտիքլէրի վէճհ իլէ, Ինկիլիզլեր Զուլուսիս-թանատա իլերի եիւրիւմէք իչիւն թէտարիքեաթը սերիա իճրա իթ-մէքտէ տիրլէր։ Ինկիլիզ հիւքիւ-մէթի տախի լօրտ Զելմֆօրտունն թահթը գօմանտասընտա պուլու-նան օրտույա իմտատ սէվգիյնէ տէվամ իտիյօր։ Կէչէնլէրտէ քիւլ-լիյէթլի մուհիմմաթ վէ ասքերլէ իւմիտ Պուրնունա կիտէն պիր Ինկիլիզ նագլիյէ վաբօրու, Աֆ-րիգա սահիլինտէ գարաեա չար-բըպ զարգ օլտու, վէ ասքերլէր գուրթարըլըբ իսկ տէ, միհմ-մաթտան պիր շեյ գուրթարըլա-մատը։

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ

Աֆղանիսթանատա իշլերին հա-լինճէ թէպէտտիւլաթ եօգ տուր։ Ինկիլիզլեր շիքայէթ իտէրլէր քի Աֆղան տիրլօմասիասը, Օսմանլը տիրլօմասիասը կիպի, միզաքէ-բանթը բէք ուզուն սիւրտիւ-մէքտէ տիր։ Ֆագաթ Եա-գուպ խանն Ինկիլիզ օրտուկեա-հընա կիթմէսինէ տայիր եէնի պիր խապեր վարիտ օլմամըշ տըր։ Ինկիլիզ ասքերի Աֆղան ասքերի ի-լէ մուհարէպէ իթմէմէքտէ իսկ տէ, հուտուտ պէյունտաքի տաղարտա իդամէթ իտէն նիմ միւսթագիլ գապիլելէր, Ինկիլիզ ասքերինի բէք բահաթ պրագմայօրլար, վէ Ինկիլիզ գօմանտանլարը վագըթ պէ վագըթ օնլարըն իւզերինէ եիւրիւմէկէ մէճպուր օլույօրլար։ Եագընլարտա պու գապիլելերտէն պիրիսի, քէնտիսինէ գարշը կէօն-տերիրմիշ օլան պիր գաչ պէօյիւք Ինկիլիզ ասքերի իւզերինէ հիւ-ճիւմ իտիւպ, չէտիտ պիր մու-հարիպէ տէնիրա, ինկիլիզլեր մաղլուպ օլմուշլար վէ բիւճաթ իթմիշլեր տիր։

—

ՊԻՐՄԱՆԻԱ

Պիրմանիա թարաֆընտան տա-խի իշլերին հալինճէ միհիմմ պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմամըշ տըր։ Հէնտիսթան Ինկիլիզ հիւ-քիւմէթի, թէտաֆիի հալտէ պու-լունուպ, Պիրմանիա դրալընընն նէ եաբաճաղընա պէքլէյօր։ Ֆագաթ Պիրմանիա բայիթախթը օլան Մանդլէ շէհրինտէ էճնէյէթսիզ-լիք պէրտէվամ օլմաղը, զէնկին եէրլիլեր վէ Ինկիլիզ թէպաասը Հէնտիսթանա հիճրէթ իթմէյէ պաշլամըշ տըրլար։ Պիրմանիա դրալընընն իթթիխազ իտէճէյի խաթթը մէսելէ հադգընտա բի-վայաթ միւխթելիֆ. իսկ տէ, Մանդլէյտէն ապրիլ 24 թարիխի-յէ թայդա չէքիլէն պիր թէլէկ-րաֆտան անլաշըլըբընընա կէօրէ, Պիրմանիա դրալը սուլհ թարա-ֆընա մէյլ իթմէքտէ լիմիշ։

—

ԿԱՐԻՊԱԼՏԻ

Մէշհուր ժէնէրալ կարիպալտի-նին իտալիէյինա եիտէ կէրէյի կիպի սէօյլենմէեէ պաշլամըշ տըր։ Պիւթիւն էօմրինիւ հիւրրիյէթ տավաստնա ֆէտտա իթմիշ օլան պու զաթ, սինինէ, վէ պէլքի տէ գա-բիպէն էօմրինէ խիթամ վերէպ-լեր օլան նամիզատըզընա պագ-մայարագ, եինէ պէօյիւք պէօյիւք թաասվվուրլար արգասընա տիւշ-միւշ տիւր։ Ժէնէրալ կարիպալտի աչըգտան աչըզա տախիլէն ճիւմ-հուրիյէթ վէ խարիճէնԱՎսթրիանընն էլինտէ օլան իթալիան էյալէթ-լերին իթալիա իլէ պիրլեշտիրիլ-մէսինի թալեպ իթմէքտէ տիր։ Կարիպալտի պու իքի մագսատ ի-չին տախի չալըշմագտա տըր։ Պիրինճի մագսատ, եանի իթա-լիատա ճիւմհուրիյէթ թէէսիսի իչիւն, Կարիպալտի հէնուզ ահա-լինին պէօյլե պիր թէպէտտիւլ հազըր օլմասընընը պիլիպ, չիմ-տիլիք գանուն տայրէսինտէ օլա-րագ, ճիւմհուրիյէթ էֆքեարընընն իթալիա ահալիսի պէյնինտէ թէ-վէսսիս վէ թէրագգը պուլմասը-նա չալըշմագ իւզրէ գարար վեր-միշ տիր, վէ քէնտիսինէ եարտըմ իտէն ճէմիյէթլեր տէ էքսիք տէ-յիլ տիր։ Իքինճի մագսատ իչիւն տախի, Կարիպալտի իթալիա ա-հալիսինի սիլահլանտըրմայա գա-բար վերմիշ, վէ քիւլիյէթլի մըգ-տարտա (բիվայէթէ կէօրէ դէ գ-լէն ատէտ) թիւֆէնք սաթուն ա-լընմագ իւզրէ պիր իանէ տէֆ-թերի աչտըրաճագ իմիշ։ Հեր նէ գատար իթալիա զաղէթալարը թէզվիպ իթմիշ իսէլեր տէ, կէօ-րիւնիւր քի Ավսթրիա հիւքիւմէ-թի Կարիպալտինին շու թաասվ-վուրունտան տօլայը տիչարը էն-տիչէ օլարագ, էկեր իթալիա հիւքիւմէթի Կարիպալտիյէ միւ-սաատէ կէօսթերիր իսկ, քէնտի-սի տէ իհթիյաթէն իթալիա հու-տուտունա պիր մըգտար ասքեր էնտիրէճէյինի պիր նօթա իլէ ի-թալիան գապինէթինէ պիլտիր-միշ։ Էկեր պու հավատիս շիմտի-լիք սահիհ օլմասա տա, թապիի տիր քի, Կարիպալտի թասավվու-րունու իլերի կէօթիւրտիւքտէ, օլաճաղը եինէ օ տուր։

—

ԳԸՊՐԸՍ

Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Գըպրըս ճէզիրէսինտէ եօլլար վէ սայիր ինշաաթը նաֆիա իճրասը իչիւն ահալիի մահալլիյէի չալըշըր-մաղա գարար վերմիշ տիր։ Ինկիլիզլեր զաղէթալարընընն նէչը իթ-տիքլերի պիր գանունամէէն անլաշըլըբը վէճհիլ, Դրպրըստա հիւքիւմէթ մէմուրլարընտան վէ ռուհպան թագըմընտան մեատա 16 եաշընտան եօգարը վէ 60 եա-շընտան աշաղը օլան հեր սահիհ իւլ վիճուտա քիմնէ, կիւնտէ պիր շիլին (3 1/2 զրշ մէճիտիյէ բարա) իճրէթլէ սէնէտէ 30տան 50 կիւ-նէ գատար չալըշաճագ տըր։ Զա-լըշմագ խսթէմէեէն, եէրինէ պիր ատէմ կէօսթէրմէլի վէ եախօտ հեր կիւն իչիւն իքի շիլին թէէ-տիյէ իթմէլի տիր։

—

ՖՐԱՆՍԱ

Ցէդ Նէվէյ Սէէուը նամ Բարիս զաղէթասը, Ֆրանսա թէպէտ-տիւլը վիւքէլասը մէսելէսի մրա-նընտա Մ. Ֆուրնիյէյ այիտ օ-լարագ չու ֆըդրայը տերճ իլլէ-եօր.

«Ֆրանսանընն Սթամպօլ սէֆի-րի օլուզ, շիմտիքի հալտէ Բա-բիստէ պուլունան Մ. Ֆուրնիյէ, պիր գաչ կիւն մուգատտէմ, բէ-իսի ճիւմհուր Մ. Ժիւլ Կրէվի ի-լէ երե յիճէ ուզուն պիր միւլա-գաթ իտիպ, պունու միւթեագ-դըպ ինթիշար իտէն բիվայէթէ կէօրէ, Մ. Վատինկթօնուն մէ-մուրիյէթինտէն չէքիլէճէք օլմասը իհթիմալի իւզերինէ, Ֆրանսանընն խարիճիյէ նէզարէթի, սէֆիրի մի չարիլէյհէ թէբլիֆ օլունմուշ։

«Ֆագաթ պիզ իթթիգատ իտէ-պիլիրիզ քի, Մ. Ֆուրնիյէնին ըՍ-թամպօլտա իգամէթինէ լիւզումը տահիհ պուլունտուղունտան, վէ հաթթա Սթամպօլ սէֆարէթինին տերքեար օլան էհէմմիյէթինէ մէպնի, էկեր Մ. Ֆուրնիյէնին պիր ազ տահա Բարիստէ իգամէթի լազըմ կէլիրսէ, Աթինատա պու-լունան Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Թի-սօնուն մուվագգաթէն Ցերսա-տէթէ իզամ օլունաճաղը տախի սէօյլենմէյինտէն, շու հալտէ Մ. Ֆուրնիյէյ Ֆրանսանա պիր մէ-մուրիյէթ թէքլիֆ օլունտուղու-նուն ասլը օլմամալը տըր։»

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Էտիրնէտէն պիր զաթ թարաֆը-տան ալընընմըշ մէքթուպ տուր.

Էտիրնէ 24 ապրիլ 1879

. . . Մուէլլիֆ

Իտարէյի Օսմանիյէնին իպգա-ալընտան սօնրա, ահալինին բա-հաթ վէ ասայիշի պէր քէմալ տըր. էճնիյէթը ճան վէ մալ գազիյէսի մանթուպ տերլիճէտէ օլուպ, վա-լիի վիլայէթ տէվլէթլու բաուֆ բաշա հազրէթլէրինին զայրէթ վէ հիմմէթի սայէսինտէ միւսավաթը թամամ շիմտի պուրատա կէօրիւ-մէքտէ տիր։ Միլէլը միւխթէլիֆ էէկտիկերի իլէ գարընտաշճասը-նա կէչինմէքտէ, հեր քէս իֆֆա-տաթ վէ մաարուզաթը շիֆահիյէ վէ թահրիրիյէսինի իսթէճիյի վա-գըթ սէրպէսթճէ հուզուրը վիլա-յէթընահիյէ արզ իտէպիլմէք-տէ, վալիի միշարիլէյհ տախի ֆուգարա վէ ազնիյայը գաթան ֆարք իթմէյերէք, էն ատի պիր քէօյիւ չիֆթճիի պիլէ իլթիֆաթ-լա հուզուրունա պիլ գապուլ, մաարուզաթ վէ մանթուպաթընն սէրիան իճրասընը էմր պույու-րուպ մէպուր գըլմագտա տըր։ Պիթիւն խալգ էմին տիր քի վի-լայէթի իհեա իտէճէք, Բաուֆ բաշա հազրէթլէրի տիր. էմել վէ արզուլէրի տէ շու տուր քի, միւ-շարիլէյհ հազրէթլերի տայիմի սուրէթաէ պուրատա գալընը վէ շու բահաթ վէ էճնիյէթը հալ քէնտիլերինէ պագի օլուն։ Վէլ հասըլ պէօյիւքտէն քիւչիյէ գա-տար հեր քէս քէմալը սուրուր վէ բահաթլա տեղ ու իթասընա պագարագ, հեր սաաթ վէ հեր տագըգա սէպէպը իհեայի միլք ու վաթան օլան Բատիշահը թէ-պասաբէրվէր վէ Շեհինշահը մատե-լեթկիսթեր էֆենտիմիզ հազ-րէթլերինին ֆըզլունիի էյամը էօմր ու չէվքէթլերի սուայի վաճիպ իւլ եատասընը եաա ու թիզքեար իյլէմէքտէ տիր։

Ամիյէ միւֆէթթիշի Շեֆիզ պէյ էֆենտի հազրէթլերինին տա-խի սայ վէ զայրէթլերի գապիլ ինքեար տէյիլ տիր։ Սթամպօլ մահբէմէլերինտէն տահա միւքէմ-մել վէ մունթազամ եէնի տայի-բէլեր, վէ, մուհաքէմաթը ալենի օլաճաղընտան, սամիունա մախ-սուս մահալլեր եաբըլմագտա, վէ թէէմինի հուգուգ մատտէյի միւ-թենապէհասընանֆէվգէլատէ արգ-դաթ օլունմագտա տըր։ Մէճ-լիսլերէ թային օլունմագ իւզրէ, միլլէթլերտէն ալթըշար նամզէտ իսթէնմիշ վէ պունլարըն իշինտէ իսթիդամէթ վէ տիրայէթի տեր-քեար օլանլար, պէշ օն կիւնլէր կիզլիճէ թէագիզ օլունարագ։ Եօյլէճէ պիւթիւն խալգըն գա-պուլ վէ թաստիգ վէ հիւսնիւ նազարընտա պուլունան ատէմլեր մէճլիսլերէ նասպ ու թային օ-լունմուշ տուր։

Պիտայէթ մահբէմէսի, տայիրե-յի մախտուսէնին ինշասը խիթամ պուլունճայա գատար, մուվագ-գաթէն պիր մահալտէ բույէթի տավա իտիյօր. ըէյիսի, Էնվէր պէյին վէ ազալարընն տիրայէթ վէ նէզաքէթի սայէսինտէ իշլեր նիզամ վէ ուսուլի տայրէսինտէ հէմ պիթարաֆանէ վէ հէմ տէ սուրէթը սերիատէ բույէթ վէ հիւքմ օլունմագտա տըր։

Իտարէյի մուվագգաթա զէ-մանընտաքի վէ հաթթա զայիլէի զայիլէտէն էվվէլքի մէճլիսլեր իլէ նիսպէթ գապուլ իթմէզ տերե-ճէտէ ֆարք վար. հէլէ իտարէյի մուվագգաթա զէմանընտաքի եօլսուզլուգ վէ հագսըզլըգլարընն իչինտէն նասըլ չըգըլաճագ պիլի-նէմէզ։

Մէղքիւր պիտայէթ մահբէմէ-սինտէն պաշգա պիր տէ ճէզա տայիրէսի աչըլար. (պունունտա իսթինաֆը տերտէսթը թէչքիլ տիր։) Պուրատա տախի մուհա-քէմաթ ալէնի իճրա օլունմագտա տըր. ճէզա վէ ճինայէթ իշլերինէ տախի վէքիլ գապուլ օլունույօր քի շիմտիյէ գատար հիչ պիր վի-լայէթտէ էմսալի կէօրիւլմէմիշտիր։

Միւտտայիի ումումի Թորոս է-ֆէնտի վէ մուավինլերինին զայ-րէթլերի սայէսինտէ միւճրիմլերին իսթինթագլարընա վէ սայիր մուա-մէլէի նիզամիյէլերինէ սիւրաթլա պագըրմագտա, վէ էօյլէ էսկիսի կիպի ֆիզուլի վէ պիլա ճիւնհա թուլ միւտտէթ մահպուստա գալ-մըշ պիչարելեր կէօրիւլմէմէքտէ վէ հապսխանէլերին տախի ըսլա-հընա բէք զիյատէ չալըշըլմագտա տըր։

Էլ հասըլ Էտիրնէնին շիմտիքի հալի օլտէրէճէ էյի տիր քի, կէօ-րէն վէ իշիտէնլեր զըպթէ իտէ-ճէյինէ չիւպհէ եօգ տուր։ Թէ-մէնի օլունուր քի պիւթիւն վի-լայաթը շահանէեէ պէօյլէ վալի-լեր վէ մէմուրլար թայեին օլու-նուպ էհալի խօշնուտ վէ մէմնուն վէ վաթանը աղիզ իհեա վէ մա-մուր իտիլսին։

Ադչէ ֆիյաթլարընճա կէչէնտէ

պէլէտիյէ մէճլիսինին պիր եօլուզ դարարը զուհուր իլմի իսէ ատ, պու տախի պիր իքի կիւնէ գատար եօլունա կիրէճէյի մէվսուզէն խապէր ալընմըշ տըր։

Կէչէն բազար ադշամը եէնի քիւշատ օլունան Օսմանիյէ թէաթրօսունտա Գոնէրին Հովսաբ նամ ֆանֆիա իճրա օլունմուշ տուր։ Ցէվկէթլու Բէուֆ բաշա հազրէթլէրիյլէ իւմէրաի ասքէրիյէտէն վէ մէմուրիյնի միքիյէտէն բէք չօգ զէվքլի հազըր պուլունարագ, օյունուն սօնունա գատար գալէպ դիյատէսիյլէ մէճլուն օլարագ ավտէթ իթմիշլէր տիր։ Մէգըիւր ֆանֆիանըն Գաթէրին Հովուարտ բօլունու Մատամ Հրաչէայ Գարաեան քէմալը մէհարէթլէ իճրա էյլէյիպ, պիլ ճիւմլէ հազրրուն թարաֆընտան աշրը տէրէճէ թագտիր ու թահսին օլունմուշ տուր։ Ալարդընմըշ մալիւմաթա նազարէն, Մատամ Հրաչէայ կէրէք պու տէֆա վէ կէրէք տիկէր իքի տէֆա վէրիլէճէք օյունլարտա իճրա իտէճէյի բօլլարը իչիւն ալանագը ագճէեի, մէհաճիրյնէ վէ եախօտ միլլէթիմիզ ֆուգարա գանճանակընա թէրք իտէճէքմիշ։ Մէզպուրէնին չու ֆուգարաբէր-վէրիլիյինտէն տօլայը, ֆուգարա նամընա օլարագ-քէնտիսինէ այրընա չիւբրանիյէթիմիզի արզ իտէրիզ։

Խ. Ց. Հ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Վան մուխիրիմիզտէն ալընընմըշ մէքթուպ տըր։

Վան 1879 մարտ 24/5

Բազմադիմի ձեւափոխութիւններով զրս հետզհետէ կրեց, վերջապէս օրուան խնդիր դարձաւ այստեղ Կիւլամիրեանցի ամուսնական խնդիրն։ Մեք որչափ անսիրոյ ենք այսպիսի նիւթերու վրայ գրիչ շարժել, այնու ամենայնիւ հարկ կը համարինք պէտք եղած տեղեկութիւններն հաղորդել ձեզ այս խնդրոյն վրայ, նկատելով թէ հետաքրքրութեան արժանի լինելէ 'ի զատ մասնաւոր ուշադրութեան ալ արժանի են, զի ինչպէս կը տեսնուի, մեր եկեղեցւոյ անբուն նաբարելի իրաւանցն վտանգ կը պատճառէ այդ խնդիրն իրեն առիթ բընող ձեռքն։ Այդ խնդրոյն մանրամասնութիւնն մեր նախորդ նամակով ծանուցինք ձեզ համառօտապէս, այժմ նորա շարունակութիւնը պատմենք, այլ սկզբ կը յայտնուի որ խընդիրն քաղաքական կերպարան առնուլ սկսած է։

Կիւլամիրեանցի ապօրինաւորապէս առած օրիորդն որ հակառակ իւր (օրիորդի) կամաց ուրիշ երիտասարդի մը ամուսին տրուած էր, երբ մարտ 17ի գիշերն անյայտացաւ նորա տունէն ուր իրրև 'ի բանտի կը համարէր ինքզինքը, Երեմիա Սրբազանը վեմ Կուսակալին դիմելով ոստիկան ուղեց օրիորդն փնտռելու համար, սակայն Կուսակալն մերժեց տալ յայտնապէս հակառակիլ ուզելով Սրբազանին։ Ժողովուրդը սաստիկ յուզուեցաւ։ 1000 էն աւելի մարդիկ Առաջնորդարան թափելով. օրիորդը գտնել կը պահանջէին։ Կիւլամիրեանցի կուսակիցներն ընդհակառակն կը ջանային որ անյայտ մընայ նա։ Կղերական դուռն մարտ 20ին պատգամաւորութիւն մը ներկայացուց Կուսակալին խնդրելով որ չնորհ անէ ոստիկաններ տալ օրիորդն գտնելու համար, ապա թէ ոչ, կըսէր պատգամաւորութիւնն, մեք պիտի դոցենք եկեղեցիներն, քանի որ մեր կրօնին վերաբերեալ խնդրոյ մը համար ձեր պաշտպանութիւնը կը խնդրենք և դուք կը զլանաք տալ։ Կուսակալն «աղջիկն ինձմէ պահանջէցէք» պատասխանէն 'ի զատ ուրիշ պատասխան մը չտուաւ պատգամաւորաց, որք կը ցանկային զիտնալ թէ ի՞նչ դիտումով ոստիկան տալ չյօժարիր այսպիսի բանի մը համար, մինչդեռ ուրիշ պարագայներու մէջ ասկէ աւելի ջնջին գործերու համար ուզուածին չափ տուած է ամեն ժամանակ։ Կուսակալն վերոյիշեալ պատասխանէն ետք ուրիշ խօսք մը չըխօսեցաւ. պատգամաւորաց մեկնելէն ետքն ալ ամենեւին խուզարկութիւն չեղաւ։ Մարտ 20ի գիշերն իրր 300 Հայ երիտասարդներ խուժեցին տուն մը ուր կը կարծեն թէ ծածկուած է աղջիկն, բայց չգտան։ Այս պիսի խուզարկութիւն մը ալ մարտ 19ի գիշերն եղած էր։ Օրեր անցան և օրիորդն չգտնուեցաւ։ Ժողովուրդ առհասարակ այս խնդրով կըզբաղէր, ոչ ոք չէր կրնար մեկնել Կուսակալին միտքը թէ ինչո՞ւ ոստիկան չտար։ Կարծողներ կային թէ աղջիկն բարձրատիճան պաշտօնէից քով ապաստանած է (.՞) ոմանք կը համարէին թէ կառավարութեան միտքը մեր կրօնական խնդիրներուն թափանցել է. ուրիշներ թէ Երեմիա Սրբազանը պզտիկ ձգելու նպատակ ունի։ Այս կենթադրութեանց և ոչ միոյն դեռ լուծում չտրուած՝ յանկարծ մարտ 21ին երիկուան դէմ Ալայ պէյէ կողմէն լուր իրկուեցաւ Առաջնորդարան թէ աղջիկն «մեր տունն է և թէ» էնդիրմէ անելէ վերջ պիտի արձակուի։ Երեմիա Սրբազանը փութաց անմիջապէս կառավարութեան դուռն՝ իմանալու հասմար աղջկան ինչպէս գտնուիլն և զայն ետ բերելու համար։ Ալայ պէյն երրէք բացատրութիւն չտուաւ աղջկան յայտնուելուն վրայ և ոչ ալ արձակեց, այլ նոյն պատասխանն տուաւ։ Սրբազանը բուն իսկ կուսակալին ներկայացաւ, բայց միևնոյն պատասխան ընդունեց։ «Ինչ էնդիրմէ պիտի ենթարկէք աղջիկն» կը հարցնէր Սրբազանը։ Բացատրութիւն տուող չկար։ Աղաթոնեան էֆենդրոյն միջամտելով կը յորդորէ խիստ պահանջում չանել։ Սրբազան չկրնար բաւականանալ կառավարութեան այս ընթացքին վրայ, կը խորհի հեռագրել։ Բայց համարելով թէ հեռագրատունը շատ անդամ վարդրած է այսպիսի հեռագիրներ, ետ կը կենայ այդ բանէն։ Աղջկան յայտնուելէն առաջ կառավարութեան բռնած ընթացքին վրայ 'ի զուր զարմացած էր ժողովուրդը։ Վասն զի նորա այս վերջին վարմունքն ամեն մտածում կը ցրէ և մարդ չգիտէ թէ ինչ դդացումի տէրք է ունենալ։ —զարմանա՞լ թէ ցաւի՞լ։ — ցաւի՞լ թէ վարանիլ։ . . . Աղջիկի յայտնուելէն մինչ այժմ չորս օր է և դեռ կառավարութիւնը չարձակեց զայն Ալայ պէյէ տունէն ուր կը պահուի էֆէնդիներէն ալ և ուր արդիլուած է մի Հայու մօտիլ առ օրիորդն։

Քանի որ աղջիկն առաջնորդարանին յանձնուած չէ, ժողովուրդը մեծ յուզման մէջ է, զի կառավարութեան այս անբացատրելի քաղաքականութիւնն մեծ վիշտ է նմա, որ չգիտէ իսկ թէ կառավարութիւնը ինչ պատճառով այսպէս կը վարուի ժողովրդեան մէջ։ Զանազան հանրագիրներ կը պարին ստորագրուելով վալի փաշային առաջ և բացատրութիւն պահանջելու այս բանին վրայ։ Երեմիա սրբազանը ամէն օր դուռը կը վազէ, բայց միևնոյն պատասխանը տրուելով ետ կը դառնայ, կապասէ իւրաքանչիւր վերադարձին ժամանակ ժողովրդեան առջեւն բացմութիւն մը։ Մի անդամ կը հարցնէ սրբազանը դէֆթէրտար պէյին թէ «մինթէ դուք կուզէք մեր ամէն քաղաքային և ազգային գործերէն ի զատ մեր կրօնական և ամուսնական փափուկ խնդիրներն ալ միջամտել»։ դէֆթէրտարը կը պատասխանէ «ով կարդիլ զմեզ այդ բան անելէ»։

Թէեւ ժողովրդեան մէջ կային շատեր որք համակիր չէին Առաջնորդարանին ներկայ խնդրոյն մէջ ունեցած վարմունքին մէկ մասամբ. զոր օրինակ, Կուլամիրեանի եւ օրիորդի ընտանիք բանադրելուն, զաղջիկն իւր կամաց հակառակ ամուսնացնելուն, եւայլն. սակայն այժմ քանի որ կառավարութիւն կը միջամտի մեր ամուսնական սրբազան շրջանակին մէջ, ամէն ոք նախանձայոյզ եղած է եւ կը փափաքի որ Առաջնորդարանը կարենայ պաշտպանել մեր կրօնական եւ ամուսնական խնդիրներու մասին ուղեցած անկախութիւնը, որ երբէք առնուած չէ Հայոց ձեռքէն, այլ միշտ նուիրագործուած է։ Ամէնքը կը ցանկան բացուած տեսնել այն վարագոյր որ դեռ քաշուած է կառավարութեան այս խնդրոյն մէջ բռնած ընթացքին վրայ, այլ հետեւանք կը կարծուի այն լինիլ որ այսուհետեւ ոչ ոք չկարենայ առանց կառավարութեան հրամանին ամուսին առնուլ, եւայլն. . . . Բոլորովին համամիտ չենք Առաջնորդարանի ըրածներուն, այլ բոլորովին համամիտ ենք ժողովրդեան եւ կը ցանկանք որ պահպանուի մեր եկեղեցական իրաւանց անբռնաբարելիութիւնը որ է մեր արդի միակ միխիթարութիւն։

Խօսինք ուրիշ նիւթերու վրայ ալ։

Մինաս Ղերազ էֆէնտիի Հայոպոն Ի Իպալէա անուն տետրակը հասաւ այս տեղ այս շաբաթ։ Կարդացին շատեր, չեղաւ մէկ որ ճաշակ չզգայ այդ գրուածէն։ Մեծ անձկութեամբ կը սպասուին միւս հատորներն ալ։ Այն ամէն Հայ որ ազգային զգացում ունի իւր սրտին մէջ, պարտի ունենալ այդ գրքոյկն, զի ոչ դորա բովանդակութեան հետաքրքրականութենէն եւ ոչ գրքին գեղեցկութենէն մարդ չէ կարող յագուրդ զալ։ Միայն թէ, կը կարծեմ որ աւելի հրապուրիչ կը լինէր գրքոյկն, եթէ նորա անուն «Պոպոմանիա Հայ պոպոլիրանեանց ենթրպա» եւ կամ այս իմաստ ունեցող բառերով կնքուած լինէր. վասն զի յայնժամ անհնար կը լինէր մի մարդու լսել այդ անուն եւ չհետաքրքրուիլ։ Մինչդեռ Հայոպոն Ի Իպալէա եւայլն անունն տակ կրնայ Հայ պատմութեան պատմութիւն գրուած չլինիլ, այլ մի ուրիշ բան։

Լրագրաց մէջ կարդացինք որ Կարնեցի Խաչատուրեան էֆէնտին Քաղ. ժողովոյ անդամ ընտրուած է։ Կը ցանկանք որ Կ. Պոլսոյ մէջ այդպիսի մէկը յարդ եւ համարում ունի. զի ո՞չ դա էր որ Քնչութեան պաշտօնով Վան եկաւ եւ Վանայ հրդեհն պատահար լինիլ համարեց եւ այնպէս տեղեկագիր չինեց։

Կառավարութիւնը դեռ կը շարունակէ թղթադրամ չընդունիլ. եթէ տուրքերն մէթալիքով պահանջուին, բոլորովին անհնար կը լինի վճարել այս տեղի ժողովրդեան մանաւանդ գիւղացւոց, որք թղթադրամն իսկ վճարել անկարող էին։

Այս տեղ կան այժմ իբր 25 ընկերութիւններ, որոց մեծ մասն մի եւ նոյն նպատակ ունին եւ իւրաքանչիւրն իւր կարողութեան չափով կաշխատի Սոցա վրայ մի յատուկ յօդուածով պիպի խօսիմ, ինչպէս նաեւ դպրոցաց դրութեան վրայ։

Վանայ մէջ ազգային կեանքի հանգամանքներն շատ հետաքրքրական են լսել, բայց զանոնք նկարագրելու համար երկար յօդուածներ պէտք է գրել եւ ատոր համար ալ ժամանակ կը փնտռեմք։

ՍՄԲԱՏ

ՄԻԹԻՆԷՎԻՑԷ

—Գրպրըստա զախիրէճէ նէտրէտ կէօրիւլտիյիւնտէն, ինկիլիզ հիւքիւմէթի, հէր նէվի զախիրէնին վէ սայիր հայվան պէսլէմէէ սալիհ օլան հուպուպաթը ճէգիրէի մէղքիւրէյէ տուխուլիյէ ըսմինի լազվ իթմիշ տիր։

—Ասթրիա մուգավէլէսինին իմզալանմասընտան էվվէլճէ, Պապը Ալի Ուրնաւուտըղա պիր էմրը մախսուս կէօնտէրիպ, մուգավէլէի միւնագրտէ խիլաֆընտա օլարագ, Պոսնա հուտուտու իւղերինտէ, Ասթրիա ալէյհինէ հիչ պիր նիւմայիշէ ասլա միւսատէ օլունմայաճաղընը էհալիյէ իլան էյլէմիշ, վէ պու թէնպիհ Բիւրզէրին միւթէսարրըֆը Միւնիպ բաշա թարաֆընտան ճիւմլէյէ թէֆհիմ իլէ պէրապէր, թէգաեիւտաթը ֆիիլիյէտէ տախի գուսուր իտիրմէմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունու վիէնա կազէթալարը եազը յօրլար։

—Էլան Ցերսատէթտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան պազը Պոսնա վէ Հէրսէք միւթէպէրանը, Ասթրիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան իլան օլունան ֆիվը ումումիտէն սոնրա տախի, Ասթրիա ասքէրինին իճրա իթտիյի մէզալիմ հագգընտա, Պապը Ալիյէ թագտիմ իթմէք իւզրէ, պիր արզուհալ հազըրլայօրլար ըմըշ։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՕՐՕՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԲԼԷՎՆԱՆԸՆ ՏԻՒՇՄԷՍԻ

—

Բլէվնա օրտուսուն Թէսլիմ.

(544 Նոյեմբրոպն դեվլ)

Ժէնէրալ Կանէցքի տախի այնի տույկուտա օլմաղլա, քէօբրիյէ եազլաշըրընտա, պէքճի 'ղուլիպէսինի կէօսթէրէրէք, Ժէնէրալ Սթրուգոֆա «կիտինիզ» տէյինճէ, մումանլէյհ կէնճ զապիթ, պէկիրինի մահմուզլայրպ, չօսէնին եօղուշունա տօղրու ֆրլատը։ Հէնուզ սիլահլարը էլինտէ քիւլիյէթլի թիւրք ասքէրլերի, սուս բուս, քէօբրիւնիւն իւզէրինտէ, եօլուն իւզէրինտէ, պաթարեա պարպէթալարընընն իւզէրինտէ վէ տաղ էնիշլերի իւզէրինտէ տուրմագտա իտիլէր. պու սըրատատա, օն ալթընճը ֆրգա իլէ, պունուն պիր աղ սօլունտա ժէնէրալ Ֆիլոզոֆովն խասսա լիվասը, Գրիշին իսթիհքեամաթընը թէճավուզ իթտիքտէն սօղրա, մէղքիւր տաղլարա տօղրու եազլաշմագտա պուլունույօրլար իտի։

Ժէնէրալ Սթրուգոֆ, ասաքիրի Օսմանիյէ միյանէսինտէն կէչէրէք, վի մագթուլ վէ եարալըլարը չիյնէմէմէք իչին վիրա տօլաշմայա մէճպուր օլարագ, պէքճի գուլիպէսինէ եազլաշը, քի պու գուլիպէնին էթրաֆընտա պիր չօղ զապիթէր, պէյլէր, բաշալար, Գըրմըզը խաչ նըշանները թաշըյան հէքիմլէր վէ Օսման բաշանըն եավէրլերի պուլունմագտա իտի։ Պունտան պէօյլէ թարիխէ դայտ օլունաճագ օլան պու խանէ քիրէմիտ էօրթիւլիւ քիւչիւք պիր պինա օլուպ, պիր թէրէնին էթէյինէ տայանմըշ տըր։ Սթրուգոֆ, պէկիրինին տիզկինինի Գաղաղ չավուշունա վէրէրէք, էվվէ կիրտիքտէ, դարշըսընա իւչ զարու չըգտը քի պիրի, իչէրիսինտէ մէճրուհ տօլու, պիր ախըր գարուսու իտի։ Սաղ թարաֆտաքի օտա թիւրք զապթանըյլա տօլու օլուպ, տէօշէմէնին իւզէրինտէ պագըրտան մամուլ էզիլմիշ մուղիգալար, ֆիշէնքլէր, գըրըլմըշ ֆիշէնքլիքլէր վէ պիւքիւլմիշ սիլահլար կէօրիւնմէքտէ իտի։ Ղիւթիւն պու ատէմլէր ալչագ սէսլէ գօնուշմագտա օլուպ, հէրսինտէ աղրը պիր թավր վար իտի։

—Օսման բաշա նէ՞րէտէ տիր, տէյու Սթրուգոֆ Ցրանսըզճա սիւվալ իթտի։

Գաբույա էն եագըն պուլունան զապիթանտէն պիրի, ֆիւթուրսուզճա մուսայիլէյհէ պագարագ, պաշը իլէ սօլ թարաֆտաքի գաբույը կէօսթէրտի վէ ասլա եէրինտէն գըմըլտանմատը։ Սթրուգոֆ կէօսթէրիլէն գաբույա եագլաշըպ աշտը վէ իչէրի կիրտի։

Իչթէ Օսման բաշա, պու քիւչիւք վէ խարապ վէ գաբունուն սաղ թարաֆընտաքի ուֆագ պիր օճագտան սիմ սիյահ քէսիլմիշ օլան, վէ իբի քիւչիւճիւք բէնճիրէտէն անճագ ըշըգ ալմագտա պուլունան օտատա, պիր իսքէմլէ իւզէրինտէ օթուրմագտա քի, պու իսքէմլէնին տէ այագլարը տէօշէմէ եէրինտէ օլան թօբրաղա պաթմըշ իտի։ Բաշա սըրթընը տուվարա տայաթմըշ օլուպ, մանէն վէ մատտէթէն եօրուլմուշ օլտուղու կէօրիւլմէքտէ իտի։ Սիմաը հէր նէ գատար օսկուն իտի իսէ տէ, պիր էսէրը խայէճան կէօսթէրմէմէքտէ իտի։ Սօլ պաճաղը եարալանմըշ օլուպ, չիզմէսի տախի չըգարըլմըշ օլտուղունան, թէնէքէտէն մամուլ պօշ պիր ֆիշէնք սանարղընընն իւզէրինէ գօյմուշ իտի։ Օսման բաշանըն հէքիմի Հասիպ պէյ, քի պիր իրի եարը վէ գուվվէթլի իլթիֆատ իտի։ Եէրէ տիզ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ, ժէնէրալընընն եարասընը քէմալը տիգգաթլա մուայնէ իթմէքտէ վէ եանընտա տախի իլաճլար, ճէրրահ ալէթլերի, եարա պաղլայաճագ պէղլէր վէ սայիրէ վէ պիր տէ լէհնէն եըզրրդ պուլունմագտա իտի։

Օսման բաշա ինճէ սիյահ չուհատան պիր սէթրէ կկյմիշ օլուպ, պու սէթրէնին գօլլարը սըրմա չէրիտէրլէ միւզէյեէն իտի իսէ տէ, նէ եագաընտա վէ նէ տախի տիւյմէ եէրինտէ հիչ պիր նիշան էսէրի եօգ իտի. Նէվրէսիմի օմուզլարը իւզէրինէ աթըլմըշ օլուպ, պիր եանտան տա էյրի պիր դըլըճ ասըլմըշ իտի (պու դըլըճ զաթը Շահանէնին եօլատըը դըլըճ իտի)։ Օտանընն տուվարլարը էօնիւնտէ պիր չօղ բաշալար մահզուն մահզուն վէ պաշլարընը էօնէրինէ ասմըշ տուրմագտա իտիլէր։ Պունլարընն իչինտէ ֆէրիդ Ատիլ բաշա վար իտի քի ուզուն պոյու իրի եարը պիր ատամ օլուպ, էվվէլքի Գըրըմ մուհարէպէսինտէ տախի պուլունմուշ իտի։ Քէզալիք Թէվֆիգ բաշա, Սաֆֆթ բաշա, Հիւսէյին բաշա, Սաադդ բաշա, Ֆահէմ բաշա վէ սայիր չօղլարը օրատա իտիլէր։

Սթրուգոֆուն իչէրի կիրտիյի վագթի, Օսման բաշա էքէյի զահմէթ չէքէրէք այալա գալգատը, չարդ ուսուլինճէ սէլամլատը վէ էվվէլա քէնտիսի էլինի մուամիլէյհէ ուզաթտը։

—Սիզ եարալանմըշսընըզ, ըճա իտէրիմ օթուրուն, տէտի Սթրուգոֆ օթուրմասընա քէնտիսի տէ եարտըմ իտէրէք, վէ պատէհու իսմ՞ու բայէ վէ մէմուրիյէթինի պէյան էյլէտի։

(Տեվամ)

—Շուտիու գալէսինին հէտմինէ միւպաշէրէթ օլունուպ, օգոստոսա գատար վարնա, Բուսֆուգ վէ Սիլիսթրէ գալէլերի տախի երգրըմայա պաշլայտաճագ տըր։

—Ինկիլթերրա սէֆիրի Սըր Լայյարտ, քէրիմէլերի տախի պիրլիքտէ օլաուղու հալտէ, տիւն Պապը Ալիտէ Սատրազամ հաղրէթլերի իլէ միւլագաթ իյլէմիշ տիր։

—Բիւֆէգամըզտան Մահմուտ Նամ շարիվարի զաղէթասը, չըգան ճումաա իրթէսի կիւնիւ Բաբա հաղրէթլերի ալէյհինտէ նէյր իթմիշ օլտուղու պիր պէնատէն տօլայը, Մահպուաթ իսարէսինտէն պիր այ միւտտէթլէ թաթիլ իտիլմիշ օլտուղունու մաէթթէսսիֆ խապէր ալարգ։

Տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան արասընտա

ՄՈՒԳԱՎԷԼԷՆԱՄԷ

—

Տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւբիմէթլերի, Պերլին ահտնամէսինին 25 ինճի պէնտի ահքեամընճա էմրը իշղալը թէֆէրրուաթը իւզերինէ իթիլաֆը էֆքեար հուսուսլէ կէթիրմէկէ մուխթար օլտուգլարընտան, վէ Պօսնա վէ Հէրսէք իշղալի, զաթը Շահանէնին մէգքիւր էյալէթլէր իւզերինէ օլան հուգուգու հիւքիւմրանիսինէ տօգունմաարզընտան, պու իքի տէվլէթլերտէն տէվլէթը Օսմանիյէ, խարիճիյէ նազարը տէվլէթլու Ալէքսանտր Գարաթէօտորի բաշա հաղրէթլերիյլէ մէաբիֆի ումումիյէ նազարը աթուֆէթլու Միհնիֆ էֆ. հաղրէթլերինի պիր թարաֆտան, վէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթի տախի, սալթանաթը սէնիյէ նէզտինտէ ֆէվգէլատէ սէֆիր վէ մուրախխաս օլան էսալէթլու Մ. գօնթ Զիչիի տիկէր թարաֆտան մուրախխաս թային իթմիշլէր տիր, քի պու մուրախխասլար, սէլահիյէթի թամէյի հայիզ օլտուգլարընա տայիր օլան ընթիմատանամէլէրինի մուսատտագպուլարագ, եէկտիկէրէ թաաթթի իթտիրտէն սօնրա, աթիտէքի պէնալէրին թանզիմինէ մուվաֆագաթ իյլէմիշլէր տիր։

Պէրլին պէնդ։—Պօսնա վէ Հէրսէք իսարէսի, Պէրլին ահտնամէսինին 25 ինճի պէնտինէ թէվֆիգան, Ավսթրիա-Մաճարիսթան թարաֆընտան իճրա օլունճագ տըր։ Մամաֆիհի Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթի, էլան հայիզ օլտուգլարը մէմուրիյէթի հիւսնիւ իսարէսէ միւգթէտիր օլան մէմուրլարը իպգասընա մուխալիֆէթ իթմէյէճէք տիր։ Պունլարը թէպտիլ իթմէք լազըմ կէլտիքտէ, հիւքիւմէթը միւշարիլէյհա էյալէթէյնը մէգքիւրէթէյն էհալիսինտէն օլան զէվաթը թէրճիհ ու թագտիմ իտէճէք տիր։

Իէնիճ պէնդ։—Պիլ ճիւմլէ մէզահիպի մէվճուտէնին հուրրիյէթ վէ իճրաաթը խարիճիյէսի, Պօսնա վէ Հէրսէքլի օլանլարա վէ եախսօտ օրատա իղամէթ իտէնլէրէ թէմին օլունճագ տըր։ Խուսուսիյլէ Միւսլիմանլարըն բուէսսայը բուհանիյէլերիյլէ օլան միւնասէպաթլերինէ հուրրիյէթը թամամ վէրիլմիշ տիր։ Հաշմէթլու Իմբէրաթօր վէ Գրալ հաղրէթլերինին գօմանտանլարը վէ միւլքիյէ հիւքիւմէթլերի, տիգգաթը թամամ իլէ Միւսլիմանլարը նամուսունա, ատաթընա, հուրրիյէթը տինիյէսինէ, վէ ճանու մալլարընէն էմնիյէթինէ նէզարէթ իտէճէքլէր տիր։ Հէր քիմ քի Միւսլիմանլար, վէ պունլարըն էմլակի վէ եախոտ մեզհէպլերի ալէյհինտէ թէճավուզ իտէր իսէ, չէտիրէն թէտիպ օլունճագ տըր։ Զաթը հաղրէթի չէհրիեարինին իսմի, էվվելքի կիպի Միւսլիմանլարըն ստավաթը ումումիյէլերինտէ զիքր օլունճագ տըր։ Մինարէլերէ Օսմանլը սանճաղը չէքմէք ատէթի տուրտուգճա, պու իսմինի զիքր իթմէք ատէթի տախի մէրի օլաճագ տըր։

Իւլիճէ պէնդ։—Պօսնա վէ Հէրսէք վարիտաթը թէմամը լլա էյալէթէյնը մէսքիւրէթէյնին իհթիյաճաթընա, իտարէսինէ վէ ըսլահաթը միւգթազիյէսինէ սարֆ ու թախսիս օլունճագ տըր։

Տէրդիճէ պէնդ։—Մէոքիւքաթը նագտիյէյի Օսմանիյէ էվվելքի կիպի Պօսնա վէ Հէրսէքտէ քէմալը սէրպէսթի իլէ թէտավիլ իտէճէք տիր։

Պէշինճի պէնդ։—Մէվագիի միւսթահքէմէ իլէ գալէլերտէ պուլունան վէ հիւքիւմէթը Օսմանիյէյէ այիտ օլան էպիհա վէ էշեաեր հարպիյէ վէ մէվատտը սայիրէ Պապը Ալինին թահթը էմրինտէ պուլունճագ տըր։

Պու պապտէ իքի հիւքիւմէթին գօմիսէրլէրի մարիֆէթիյլէ մախսուս տէֆթէրլէր թանզիմ օլունճագ տըր։

Ալթընճը պէնդ։—Պօսնա վէ Հէրսէքլի օլուպ, էյալէթէյնը մէզքիւրէթէյն խարիճինտէ իգամէթ վէ էախսա սէյահաթ իտէն էհալի իչին նէ կէօնա մուամէլէ օլունճաղը, մուախխարէն խուսուսի պիր նիզամնամէ իլէ թային իտիլէճէք տիր։

Եէդինճի պէնդ։—Հէր իքի տէվլէթ մէնաֆիհինին մաթլուպ օլան նօգթասընա վարմագ, վէ Պէրլին ահտնամէսինին Եէնի Բազար սանճաղը հագգընտաքի 25 ինճի պէնտի ահքեամընին մէվզուուն լէհի օլան մագսէտի ասքէրի վէ սիյասիյէ վիլսուլ պուլմագ իչուն, իքի հիւքիւմէթլէր պէյնինէ չիմտիտէն սուրէթի իճրայէ գարարլաշմըրըմըշ տըր։ Պու պապտէ Հաշմէթլու Իմբէրաթօր վէ Գրալ հաղրէթլերինին հիւքիւմէթի, ասքէրի իմբէրաթօրիյէ վէ գրալիյէնին տուխսուլ իտէճէք վագթի էվվելճէ հիւքիւմէթի Օսմանիյէյէ խապէր վերմէյէ թէահհիւտ իտէր։

Պիյհուտէ թէէխիր վուգու պուլմամագ իւզրէ, իքի հիւքիւմէթլէր, Ավսթրիա ասքէրինին իգամէ վէ թաղտիյէսի մէսէլէսի հրիյլէ թէֆֆէրրուաթը սաիրէյի պէյնլերինտէ տօղրուտան տօղրույա թէսվիյէ իթմէք իչին, քէնտի մահալլի հիւքիւմէթլերիյլէ գօմանտանլարընա, վագըթ զայլ իթմէքսիզին պու կիւնտէն իթիբարէն, սէլահիյէթը թամամ վերմէյէ այրը այրը թաահհիւտ իտէրլէր։

Լաքին պու խուսուսատա իտիլէն պիլճիւմլէ մէսարիֆ, Ավսթրիա—Մաճարիսթան հիւքիւմէթինէ այիտ օլաճագ տըր։

Սեէլինճի պէնդ։—Հաշմէթլու Իմբէրաթօր վէ Գրալ հաղրէթլերի ասքէրինին Եէնի բազարատա պուլունմասը, Օսմանը ումուրը, միւլքիյէ վէ ատլիյէ վէ մալիյէսինին իճրասընա ասլա խալէլ կէթիրմէյիպ, ումուրը մէզքիւրէ էվվելքի կիպի տօղրուտան տօղրույա Պապը Ալինին թահթը էմրինտէ ճերէյան իտէճէք տիր։

Յէտիսընճը պէնդ։—Էյէր Պապը Ալի, Եէնի Բազար սանճաղը-տա հաթթա Ավսթրիա Մաճարիսթան ասքէրի պուլունան նօգթարատա պիլէ ատաքիրի միւնթազամէ իպգա իթմէյէ արզու իտէր իսէ, հիչ պիր մուխալէֆէթ վուգու պուլմայաճագ տըր։

Իքի տէվլէթինէ ասքէրի միւսավի պիր մըդտարատա օլտուղու կիպի, մէնաֆիի ասքէրիյէ իլէ հուրրիյէթը հարաքէթլերի թէմամիյլէ պիր տէրէճէյէ պուլունաճագ տըր։

Նէնի Բազար սանճաղընին հիչ պիր թարաֆընա, Պապը Ալի ասքէրի զայրը միւնթազամէ իպգա իթմէմէկէ թաահհիւտ իտէր։

Օռնէնճ պէնդ։—Մամաֆիհի 7 ինճի պէնտին ահքեամընա թէվֆիգան, Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթլերինին, ասքէր պուլունաուրահաղը մէվզիլէրտէ, իհթիյաճաթը ահվալէ կէօրէ մըդտարը քեաֆիի ասքէր վաղ իթմէք հուգուգ վէ սէլահիյէթի, մէզքիւր տօղուզունճու պէնտին ահքեամըյա թահտիտ օլունմայաճագ տըր։

Պու շարթլար իւզրինէ, տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան մուրախխասլարը իշպու մուգավէլէնամէյի իմզալամըշլար, վէ քէնտի արմալարընին մէօհրիւնիւ վաղ իթմիշլէր տիր

Սթամպօլ 21 ապրիլ 1879

(Իմզա)

Ա. Գարաֆիտէ · Զէնէ Մէ-ֆէֆ.

(Զեր.)

Ավսթրիա տէվլէթի Պէրլին ահտնամէսինին 25 ինճի պէնտինին քէնտիսինէ վերտիյի հուգուգու մուհաֆազա իլէ պէրապէր, ահվալը հաղրէտէ, Գարատաղ վէ Սըրպիսթան հուտուտու միյանէսինտէ քեայնի եալընըզ Լիմ իւզէրինտէքի իւչ նօգթայա ասքէր վաղ իտէճէք տիր։ Պու իւչ նօգթա Բրիպօի, Բրիէբօյիյէ վէ Պիէլօբօյիյէ նամ մէվգիլէր օլաճագ տըր։

Շիմտիիք մէվգըի մէզքիւրէյէ թախսիս օլունճաագ ասքէրին մըդտարը 4-5000 նէֆէրի թէճավուզ իթմէկէճէք տիր։

Էկէր Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթի, Եէնի Բազարը մէվգիի սայիրէսինտէ ասքէր իգամէսինէ լիզում կէօրիւր իսէ, թաբաֆէյնտէն, 7 ինճի պէնտին ահքեամընա մուամէլէ օլունճագ, վէ, ֆագաթ տէվլէթը միւշարիլէյհա, Բիւկօղնա Պալդանընընը պապը նօղթալարընա ասքէր վաղ իթմէք իսթէր իսէ, պու պապտէ տօղրուտան տօղրույա Պապը Ալի իլէ ույուշմաղա մէճպուր օլաճագ տըր։

Սթամպօլ 21 ապրիլ 1879

(Իմզա)

Ա. Գարաֆիտէ · Զէնէ Մէ-ֆէֆ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ըլլահրա գայէր մալէսմար

Էրմէնիսթանըն պապը ճիհէթլերինէ սէվգ օլունան գօմիսէրլերին մէվգըի իճրայէ վաղ իտէճէքլերի ըսլահաթ հագգընտա ադտէմճէ ախզ իթտիյիմիզ մալիմաթը, եէտի պէնատէն իպարէթ օլարագ, կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնքի նիսսէմիզտէ նէյր ու պէյան իթմիշ իտիք։

Պու պապտէ մէվսուգ պիր մահալտէն ալտըղըմըզ տիկէր պապը մալիմաթը տախի պէր վէճճի աթի պէյան իտէրիզ։ Շէօյլէ քի, գօմիսէրլէր լազըմ օլան ըսլահաթ հագգընտա, էվվել էմրտէ Պապը Ալիտէն իսթիզան իտուպ, պապտէ տէհու ախզ իտէճէքլերի էվամիրէ թէվֆիգան իճրաաթա միւպաշէրէթ իտէպիլէճէքլէր տիր։

Յանիյէն, Խրիսթիյանլարատան տախի մէմուր թային օլունճաղընա տայիր պիր պէնտը մախսուս պուլունմասընը մուախխէրէն ալնաշըմըշ տըր։

—

Էրզրում, վան վէ Մուշ ճիհէթլերինէ սէվգ պույրուլան գօմիսէրլէր հաղարաթը 15-20 կիւն գատար Տրապիզօնատա տուրուպ, էվվել էմրտէ օրատա մահքէմէլերին թանզիմինէ վէ պաղը ճիհէթ ըսլահաթրն իճրասընա միւպաշէրէթ իտէճէքլէր տիր։

Քաղաքական ժողով.

Բաթրիք վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլերինին բիյասէթի թահթընատա տիւն քաղ. ժողով իճթիմա իթմիշ իսէ տէ, էքսերիյէթ պուլունմատըրընան, անճագ պաղը խուսուսի մէսէլէլերէ պագբլապիլմիշ տիր։

—

Վէրէլեն պույրուլտուսու.

Գարու քեահեասը էֆէնտինին կէչէն կիւն Բաթրիքխանէէ իրսալ իմտիյի խապերէ միւպէյնի օլարագ, Բաթրիք վէքիլի Գեր. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլերինին մէմուրիյէթինէ տայիր օլան պույրուլթունուն պու կիւն եարըն վիրուտ իտէճէյինի բազար իրթէսի կիւնքի նիսսէմիզտէ պէեան իմիշ իտիք։

Հալ պու քի պու կիւնէ գատար վիրուտ իթմէմիշ օլուպ, պու պապտէ պաղը կէօնա ըիվայէթլէր տէ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, չիմտիքի հալ պունլարըն զիքրինտէն սարֆը նազար իտէրէք, պու թէէխիրինն սէպէպը ասը նէ օլտուղունու թահգիգ իմտիյիմիզտէ, տէրճ իտէճէյիմիզի պէեան իտէրիզ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Ա. Երէֆէան · Ընդրոչ Խուսէյն

Թաղիս վեց երեսփոխաններէն երեքը մնալով, որք են

Մէնտուտէ- էֆէնտի

Ռաֆաել Ալթուն-Տիւրրի

Ռէթէոս Պէյլիքճեան

Սարգիս Աբրահամեան,

Եւ միւս երեքը հրաժարմամբ և մահուամբ պակսած ըլլալով, որք են

Սարգիս Արապեան

Խաչատուր Միսաքեան

Սիմոն Միքայէլեան,

Սոյն երեք պակսած երեսփոխանաց տեղ նորոգ ընտրութիւն կատարելու համար Պատրիարքական հրամանագիր եկած ըլլալով, Ընտրող ժողովս գաղտնի քուէարկութեամբ երեք երեսփոխանաց տեղ եռապատիկ թուով հետեւեալ ընտրելեաց ցանկը կը ներկայացնէ 'ի դիւրութիւն ընտրողաց։

Մէնտուտէ- էֆէնտի

1. Տօքթէօր Արծրունի
2. Արապեան Աթանագինէ
3. Թիրեաքեան Կարապետ
4. Թիւլպէնտճեան Նիկողոս
5. Գալուքճեան Սարգիս
6. Հիւսէյինեան Ռուբէն
7. Պարոնեան Աւետիս
8. Նարինեան Աբրահամ
9. Պուլկուրեան Ռուբէն

Ընտրողք ազատ են այս ցանկէն դուրս անձանց ալ քուէ տալ բաւական է որ ընտրելի անձը ըստ օրինի պահանջուած հանգամանքներն ունենայ։

Քուէարկութիւնը պիտի սկսի յառաջիկայ կիւրակէ Ապրիլ 29, ժամը մէկէն և պիտի տեւէ մինչեւ ժամը 4 եկեղեցւոյ բանկալը, որմէ անմիջապէս ետքը քուէհամար պիտի կատարուի։ Ժամը 4էն ետքը բերուած քուէներն անընդունելի են։

Հետեւաբար անոնք որ իրենց քուէն անձամբ չեն կրնար բերել պէտք է ստորագրեալ նամակաւ և կամ պահարանին վրայ իրենց ստորագրութիւնը դնելով զրկեն քուէնին։

Ուստի կը հրաւիրեմք Երեսփ. Ընտրող Մեծ. թաղեցիքն, որ բարեհաճին իրենց սահմանադրական իրաւունքը գործադրել ազգասիրաբար։

23 Ապրիլ 1879 'Ի խսգիւղ

Նախագահ

Ընտրող ժողովոյ

Գրիգոր Եպիսկ. Տ. Պողոսեան

Իրբ ճէդիէրինտէն էլան

Մարտիրոսուն Հիւսէյին աղատա պա իլամը մահքիւմ ալաճաղը օլան մէպալիղի մալիւմէնին թէսվիյէսի զրմնընատա, ֆիրուխթի մահքիւմ օլան Գասըմ բաշատա Ղազի Հիւսէյին բաշա մահալլէսինտէ ճէերրահ Մէհէմմէտ աղա սօղաղընտա վագը 16 նումէրօլու պիր պապ գահվէխանէ ինտէլ միւպայտէ 75 լիրայի Օսմանիէյէ չըգմըշ օլտուղունատան, իշպու իլան թարիխինտէն 31 կիւն սօնրա գարարը գաթիսի վէրիլիպ թալիպի էօհտէսինէ ֆէրաղը իճրա գէլըճաճաղընտան, միւտտէթը մէզքիւր զարֆընտա եիւզտէ պէշ զամմ իտէնլէրին իճրա ճէմիյէթինտէ միւզայտէ մէմուրու Գալիքի էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իթմիլերի իլան օլունուր։

24 Նիսան, 95 2—1

ՍԱՐՐԱՖԻԹԷ

ԷՎԼՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԱՍԸ

Լօնտրա, 8 Մայիս

Ինկիլ · էսհամը ինի · Լիր ·		98-5/8
Օսմ · էսհամը աչքլաը		11-1/4
» » գաբանաը		14-1/8
Իսթիգրաղ	65	14-1/2
»	69	13-5/8
»	71	47-
»	72	20-
»	73	12-3/8
Օսմանը պանդաղ		10-
Բուսիա իսթիգրաղը		84-1/2
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ		25-35

Փարիզ, 8 Մայիս

Ֆրանս · էսհ · 7 % ֆր ·		81-62 1/2
» » 5 գբօնսուղ		113-75
Օսմ. էսհամը աչքլաը		11-40
» » գաբանաը		11-35
Իսթիգրաղ	65 ֆր ·	77-50
»	69	68-75
»	73	63-
Օսմանը պանդաղ		503-75
Բուսիա չըմէնտրֆէրի		43-
Իթալիա էսհամը		78-80
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վատէ		25-19

Վիէննա, 8 Մայիս

Աֆիո	ֆիորին	100-
Բուսիի չըմէնտրֆէրի		20-

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ · գար.		12-12
Պու սապահ աչքլաը		12- 7
Իսթիգ · 63 (Մութօն)	6 % ֆ.	77-
» 65 »	6 % ֆ.	70-
» 69 (Բինար)	6	68-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)		20-
» 73	6 % ֆ.	62-
Բուսիի չըմէնտրֆէր	3	41-50
Ագճէ ֆայիզի	%	10-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	4-28
Ստամպօլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-36
Թրամվայ	2- 8

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչան	Ղ. Փր
Գէյաղ մահիտիյէ ֆարգը	106-34
Մէթալիք »	113-20
Պազբր »	160-
Գայմէ »	890-
Ինկիլիզ լիրասը	109-35
Ֆրանսզ ալթունու	87-34
Փօղ	86-35
Գրիմից ալթունու	51-15